

Roll No.....

Total No. of Pages : 4

Total No. of Questions : 7

उत्तरमध्यमा द्वितीयखण्ड

विषय कोड : 806

प्राचीनव्याकरणम्

चतुर्थ प्रश्नपत्र

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

निर्देश : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

1. (1) 'हारकः' इत्यत्र प्रकृतिप्रत्ययौ स्तः ।

प्रत्येकम् 2

(क) हृ + णवुल्

(ख) हृ + णभुल्

(ग) हृ + वुन्

(घ) हृ + णस्

(2) 'अदभ्यस्तात्' इति सूत्रेण किं भवति ?

(क) दीर्घः

(ख) णत्वम्

(ग) षत्वम्

(घ) अदादेशः

(3) 'गोतो णित्' इति सूत्रेण भवति ।

(क) णित् कार्यम्

(ख) कित् कार्यम्

(ग) पित् कार्यम्

(घ) शित् कार्यम्

(4) 'पचमानः' इत्युदाहरणमस्ति अस्य सूत्रस्य ।

(क) ईदासः

(ख) आनेमुक्

(ग) रायो हलि

(घ) आतो डित्:

(5) 'शदेरगतौ तः' इति सूत्रेण किं भवति ?

(क) तकारादेशः

(ख) नकारादेशः

(ग) णकारादेशः

(घ) किमपि नहि

2. रिक्तस्थानं पूरयतु :

प्रत्येकम् 2

(1) ऋदुनस् अनेहसां च ।

(2) सिचि पदेषु ।

(3) त्रितु कसेषु च ।

(4) उदीचाम् यक्पूर्वायाः ।

(5) वाक्यादेः भर्त्सनेषु ।

3. सर्वेषां सम्यक्सम्मेलनम् कुरु -

प्रत्येकम् 2

(1) अतो डित्:

आतो येयः

(2) यूयवयौ द्विवचने

युवावौ जसि

- (3) प्रत्ययोत्तरस्य एकवचने
त्वामौ पदयोश्च
- (4) न कर्म रिञि
श्वदेः व्यतिहारे
- (5) प्राचाम् अभविष्यति
वर्षस्य ग्रामनगराणाम्

4. सत्यासत्य कथनम् करोतु -

प्रत्येकम् 2

- (1) 'क्तेर्मिभाषा' इति सूत्रेण किं भवति ?
(2) औङ् आपः इति सूत्रेण विधीयमानं कार्यं निर्दशतु ।
(3) 'सर्वेषाम्' इत्यत्र सुडागमविधायकं सूत्रं किम् ?
(4) 'दध्ना' इत्यत्र क आगमः केन सूत्रेण भवति ?
(5) 'अनङ्वान्' इत्यत्र नुमागमविधायकं सूत्रं लिखतु ।

5. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः -

प्रत्येकम् 2

- (1) अष्टौ 'पश्य' इत्यत्र अष्टौ कस्याः विभक्तेः रूपम् ?
(2) भ्यसोभ्यम् इत्यस्योदाहरणं लेख्यम् ।
(3) 'पपौ' इत्युदाहरणं कस्य सूत्रस्यास्ति ?
(4) 'त्रयाणाम्' त्रि शब्दस्य त्रयादेशः केन सूत्रेण भवति ?
(5) 'गुम्फति' इत्यत्र कः धातुः ?

6. लघूत्तरीयाः प्रश्नाः -

प्रत्येकम् 5

- (1) 'अतोभिस ऐस्' इति सूत्रस्य व्याख्यानं स्वाधीतग्रन्थदिशा कार्यम् ।
(2) 'कुण्डिता लम्भकः' इति प्रयोगद्वयं साधनीयम् ।
(3) क्षुब्ध...० इति सूत्रं प्रपूर्य कानिचित् उदाहरणानि लेख्यानि ?
(4) स्वरतिसूयति...० इति सूत्रस्य व्याख्या कार्या ।

7. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ –

प्रत्येकम् 15

- (1) आयुधजीविसंघाञ्ज्यड वाहीकेष्वब्राह्मणराजन्यात् इति इति सूत्रस्य उदाहरणानि प्रत्युदाहरणानि काशिकादृशा लेख्यानि ।
- (2) 'विभाषागमहनविदविशाम्' इति सूत्रस्य व्याख्या कार्या ।
- (3) 'अचि र ऋतः' इति सूत्रस्य व्याख्यानम् स्वाधीतग्रन्थदिशा करणीयम् ।
- (4) क्रमः परस्मैपदेषु इति सूत्रं व्याख्यायताम् ।